

Metodika

identifikácie alternatívnych riešení predkladaných materiálov a hodnotenia ich pozitívnych vplyvov

Metodika identifikácie alternatívnych riešení predkladaných materiálov a hodnotenia ich pozitívnych vplyvov

Východiskový dokument: RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie (schválená uznesením vlády SR č. 32/2018),

Strategický cieľ 2.1.2 Zvýšiť kvalitu procesu ex ante posudzovania vplyvov
Úloha AP

Národný projekt OP EVS: Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR (ďalej “Národný projekt”)

Hlavná aktivita č. 3: Vytvorenie, implementácia a aktualizácia komplexnej stratégie RIA 2020 a metodík a nástrojov vychádzajúcich zo stratégie RIA 2020, vrátane Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov

Hlavný cieľ metodiky: Na základe analýzy súčasného stavu, najnovších teoretických poznatkov ako aj praktických skúseností (najlepších praktík) v Európe a vo svete, prezentovať rámcový návrh postupu pri vypracovávaní alternatívnych riešení predkladaných materiálov tak, aby výsledný variant spĺňal podmienku účelnosti a efektívnosti dosahovania cieľov regulácie.

Cieľová skupina: Predkladatelia regulácií, podnikateľské subjekty (participujúce na konzultáciách), verejnosť, respektíve záujmové združenia zastupujúce verejnosť

Gestorské ministerstvá Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ostatné inštitúcie zapojené do činnosti Komisie RIA, sekretariát Komisie RIA

Miesto metodiky v rámci regulačného cyklu a jeho procesov: Ex ante fáza legislatívneho procesu

Obsah

ÚVOD	4
1 Teoretické východiská	6
2 Zhodnotenie súčasného stavu riešenej problematiky	7
2.1 Proces posudzovania vplyvov v SR	7
3 Ciele metodiky	9
3.1 Hodnotenie kvality vyplňania predkladaných materiálov	11
3.2 Odporúčania OECD	11
3.3 Odporúčania Európskej komisie	12
4 Kvantifikácia pozitívnych vplyvov	13
5 Metodika posudzovania pozitívnych vplyvov	14
5.1 Posudzovanie vplyvov na MSP	16
6 Kategorizácia pozitívnych vplyvov	17
6.1 Príklady pozitívnych vplyvov na podnikateľské prostredie /MSP (per podnik)	19
6.2 Príklady pozitívnych sociálnych vplyvov	19
7 Príklady vyplňania pozitívnych vplyvov v Doložke vybraných vplyvov a pozitívne vplyvy v pripomienkovom konaní	20
ZÁVER	25
8 ZDROJE	27
9 Príloha	29

ÚVOD

Pojem lepšia regulácia je vnímaný ako sumár ex ante a ex post nástrojov i procesov, ktoré slúžia na zlepšenie tvorby politík a právnych predpisov. Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej „MH SR“) v postavení národného koordinátora agendy lepšej regulácie pripravuje podporné dokumenty a nástroje so stanovenými cieľmi a úlohami v súlade so schválenou stratégiou lepšej regulácia RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie.

Podľa celkového zhodnotenia súčasnej situácie možno konštatovať, že súčasné posudzovanie vplyvov na Slovensku sa orientuje prevažne na skúmanie negatívnych vplyvov regulácií. Pokiaľ je želaným správaním zaviesť informované rozhodovanie, a teda uvedomiť si aj pozitívne vplyvy materiálov, tieto by mali byť rozpracované na rovnakej, ideálne vyššej úrovni ako tie negatívne.

Pre nasledovanie takto stanovenej metriky v budúcnosti je momentálne zásadné vypracovanie metodiky identifikácie pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov a jej následná distribúcia spojená s vzdelávacou aktivitou.

V tomto dokumente sa zadefinujú prínosy pozitívnych vplyvov na podnikateľské prostredie ako odrazový mostík pre ďalšie rozširovanie tejto témy a obohatenie rozhodovacieho procesu pri apeli na lepšiu reguláciu.

Tento materiál obsahuje teoretické vymedzenie pojmu pozitívne vplyvy, zhodnotenie súčasného stavu problematiky na Slovensku, kategorizáciu a pohľad na možnosti kvantifikácie pozitívnych vplyvov, metodiku hodnotenia vplyvov a príklady ako sa uvádzajú tieto vplyvy v konkrétnych materiáloch a to v Doložke vybraných vplyvov (ďalej „Doložka“) a tiež v rámci pripomienkového konania. Vďaka kvalitne spracovaným predkladaným materiálom s identifikovanými pozitívnymi vplyvmi navrhovaného riešenia budú mať predkladatelia čo najmenej rozporov a čo najviac podporných argumentov počas pripomienkového konania.

Každá regulácia (právny predpis) sa prijíma za účelom riešenia nejakého problému. Jeho úspešné vyriešenie by malo predstavovať pozitívny vplyv materiálu. Vo väčšine prípadov by nemalo dochádzať k situácii, kedy v ex ante doložke vybraných vplyvov (Príloha 1) by boli vyznačené len negatívne vplyvy. Želaným stavom je, aby bol vždy vyznačený aj nejaký pozitívny vplyv, s výnimkou dokumentov, ktorých ciele presahujú výber posudzovaných oblastí (napr. bezpečnosť a obrana štátu či právny štát). Prečo by sa inak prijímal nejaký predpis, keby prinášal len samé negatíva? Ak sa prijíma nejaký predpis, je to z toho dôvodu, aby prinášal pozitívne vplyvy a negatívne vplyvy sú skôr nutným dôsledkom. Nepriznanie pozitívnych vplyvov by teda znamenalo, že predkladané riešenie prináša spoločnosti alebo podnikateľskému prostrediu len negatíva.

Hlavné pozitíva sú zvyčajne prínosy, ušetrené náklady, ekonomické vplyvy a ďalšie iné vplyvy ako napr. zabezpečenie právnej istoty. Príkladom pozitívnych sociálnych vplyvov môže byť prípad, kedy cestovná kancelária, ktorá má zabezpečiť už zaplatené zájazdy, skrachuje. V tomto prípade je právnou istotou (ktorá nie je ekonomickým pozitívnym vplyvom z dôvodu, že ju nejde vyčíslieť) stav, kedy sú títo klienti krytí a o svoje práva neprídu ani z dôvodu skončenia činnosti cestovnej kancelárie a dostanú preplatené náklady na zájazd.

Pri prijímaní opatrení sa v sprievodnej dokumentácii navrhovanej regulácie v praxi často opakujú argumenty typu – „lebo musíme“ či „lebo transpozícia“. Absentuje tu faktické identifikovanie pozitívnych vplyvov, ktoré smeruje k riešeniu nejakého problému.

Identifikácia takéhoto vplyvu môže byť náročná. Tam, kde sa ušetrí na nákladoch (napr. v podnikateľskom prostredí) je pozitívny vplyv jasný. V iných prípadoch, pokiaľ ide napríklad o zabezpečenie právnej istoty, samotná identifikácia a následné peňažné vyjadrenie pozitívneho vplyvu neprebíha jednoducho/priamočiara.

Pretože klasifikácia pozitívnych vplyvov zatiaľ na Slovensku neexistuje, táto metodika si ukladá za cieľ ju predstaviť..

Na území Slovenska sa doteraz nevytvorilo zázemie a k tomu prislúchajúca metodika ex-ante vyhodnocovania pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov ako vyplýva z dokumentov a hodnotenia RIA 2020 – Stratégie lepšej regulácie. Táto stratégia zároveň poskytuje škálu odporúčaní, ktoré vytvárajú podklad pre vytvorenie tejto metodiky.

1 Teoretické východiská

Posudzovanie vplyvov je kombinácia postupov, metód a nástrojov, ktorými sa môže posudzovať politika, program, projekt z pohľadu jeho potenciálnych dôsledkov. V rámci regulačného cyklu sa jedná o ex ante fázu, teda prípravnú fázu regulácie.

Hodnotenie vplyvu v rámci podnikateľského prostredia je proces zahŕňajúci štruktúrovanú analýzu problémov pôsobiacich na podnikateľské prostredie a zodpovedajúce reakcie štátneho aparátu v spolupráci s dotknutými subjektami. Hodnotenie vplyvov sa na Slovensku robí zvyčajne v ex post fáze regulačného cyklu.

Pre koho je metodika určená?

Usmernenia tejto metodiky sú určené všetkým úradníkom zapojeným do hodnotenia/posúdenia vplyvov vrátane tých, ktorí sú zodpovední za zabezpečenie kvality posúdenia vplyvu.

Vytvorenie metodiky a definovanie nástrojov na dosahovanie jej cieľov má obsahovať návod ako pristupovať k špecifickým otázkam, identifikáciu rôznych sociálnych, environmentálnych a ekonomických vplyvov (vrátane MSP a konkurencieschopnosť) a ďalšie súvisiace s hodnotením vplyvov.

Čo je posudzovanie vplyvu?

Proces posudzovania vplyvov označuje proces zhromažďovania a analýzy aspektov na podporu a vysvetlenie účelu tvorby regulácií alebo neregulačných zásahov. Overuje existenciu problému, identifikuje jeho podstatu a analyzuje výhody a nevýhody dostupných riešení.

Pre prípravu a analýzu potreby a implementácie nových právnych predpisov sa považuje za nevyhnutné pozerieť sa na vstupné faktory a účinok ich fungovania v praxi aj z pozitívnej stránky, ktorú rôzne alternatívy vedú zabezpečiť pre podnikateľské prostredie a spoločnosť ako takú. Alternatívne riešenia sú spôsoby ako problém riešiť či už regulačnou alebo neregulačnou cestou. Snahou regulátora by malo byť hľadať takú alternatívu, ktorej pozitívne vplyvy prevážia tie negatívne. Predkladateľov takto možno inšpirovať ako pristupovať a nazerať na riešenia prvého problému a klásť dôraz na pozitívne vplyvy uvádzaním alternatív.

Ex ante posudzovanie vplyvov sa používa v predprípravnej a prípravnej fáze legislatívneho procesu alebo tvorby verejnej politiky a na prípravu rozhodovania. Je to proces zhromažďovania informácií a analyzovania jednotlivých variant riešenia problému alebo dosiahnutia cieľa a potenciálnych (pozitívnych a negatívnych) vplyvov alebo dôsledkov týchto variant v praxi. Môže zahŕňať hodnotenie rozpočtových, správnych, hospodárskych, sociálnych a environmentálnych implikácií rôznych variant riešenia problému verejnej politiky (legislatívy). Na dosiahnutie odporúčaného riešenia alebo na dosiahnutia cieľov vlády využíva túto analýzu.¹

Kľúčovou požiadavkou pre hodnotenie vplyvov je zhromažďovanie údajov o nákladoch a prínosoch, ktoré podporia celkový prístup založený na dôkazoch. „Najprísnejší rámec, v ktorom sa posudzujú vplyvy - pozitívne aj negatívne – rôznych variant riešenia, tvorí analýza nákladov

¹ STAROŇOVÁ, K. Hodnotenie vplyvov: Impact Assessment v teórii a praxi Slovenska a EÚ. Január 2009.

a prínosov (CBA)“, pretože umožňuje porovnanie s „kvantifikovateľnými výhodami a nevýhodami akéhokoľvek počtu možných variantov implementácie, nezávisle od akejkolvek životnosti určitej politiky a bez ohľadu na načasovanie prínosov a nákladov“.²

Výsledky posudzovania vplyvov musia byť za účelom informovaného rozhodovania zaznamenané a verejne dostupné počas schvaľovania regulácií alebo tvorby verejných politík.

V tomto dokumente sa za **pozitívne vplyvy** považujú vplyvy súvisiace s činnosťami, ktoré pridávajú/poskytujú hodnotu zainteresovaným stranám pri dosahovaní stanovených cieľov a tieto vplyvy presahujú rámec doterajšieho prijímania regulácií/ predpisov. Vzhľadom na to by sa posúdenie pozitívnych vplyvov malo zamerať na to, či aktéri, nielen podnikateľského prostredia, vykonávajú intervencie na zlepšenie podmienok podnikateľského prostredia a či vykonané intervencie vytvárajú pozitívnu hodnotu pre zainteresované strany. Podstatné je mať jasnú predstavu, ako by situácia v budúcnosti mala vyzeráť, ak bude intervencia úspešná.³

2 Zhodnotenie súčasného stavu riešenej problematiky

2.1 Proces posudzovania vplyvov v SR

Posudzovanie vplyvov regulácií (RIA) je súčasťou prípravy materiálov legislatívnej aj nelegislatívnej povahy vykonávanej podľa JM, ktorá zavádza štandardizované postupy pre vypracovanie doložky vybraných vplyvov a príslušných analýz vplyvov.

Podľa JM Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie si ukladá za cieľ nasledovanie efektivity právneho predpisu a identifikáciu všetkých relevantných nákladov a prínosov pre podnikateľské prostredie.

V účinnej verzii JM je v bode 4, ktorý sa vzťahuje na Doložku vybraných vplyvov uvedené: Ak predkladateľ v doložke identifikuje pozitívne vplyvy alebo negatívne vplyvy (alebo pozitívne vplyvy a zároveň aj negatívne vplyvy), vypracuje príslušnú analýzu vplyvov. V rámci regulačného cyklu sa JM zameriava na ex ante fázu posudzovania vplyvov.

Vplyvy navrhovaného materiálu predkladateľ označuje v Doložke formou checklist-u krížikom („x“) a to za každú oblasť predkladaného návrhu a v Analýze vplyvov je na predkladateľovi o nich informovať detailnejšie.

V prípade vplyvov na podnikateľské prostredie predkladateľ vyznačí tiež v nich zahrnuté vplyvy na mikropodniky, malé a stredné podniky (ďalej „MSP“) a skutočnosť, či sa v predkladanom materiáli uplatňuje mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov.

V prípade vyznačenia pozitívnych alebo negatívnych vplyvov sa vypracuje analýza príslušných vplyvov, obsahujúca bližšie vysvetlenie a popis. V niektorých prípadoch môže návrh

² STAROŇOVÁ, K. Hodnotenie vplyvov: Impact Assessment v teórii a praxi Slovenska a EÚ. Január 2009.

³ EC Better regulation guidelines. Str. 29. November 2021. Dostupné na:

https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

predpokladať súčasne pozitívne aj negatívne vplyvy na vybranú oblasť. V takom prípade môže predkladateľ uviesť do časti 10. Poznámky, ktorý vplyv prevažuje.

Podľa znenia JM kvantifikácia vplyvov jednotlivých zavádzaných, menených a vypúšťaných regulácií a súhrnné vplyvy týchto regulácií na podnikateľské prostredie tvoria povinnú súčasť posudzovania vplyvov na podnikateľské prostredie a výsledok tohto procesu je obsahom analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Pre vypracovanie analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie predkladateľ použije kalkulačku nákladov podnikateľského prostredia uvedenú v prílohe č. 3b JM, zverejnenú na webovom sídle MH SR.

V zmysle aktualizovanej JM, účinnej od 1. 6. 2021, sa na Slovensku zaviedli **princípy 1in1out a 1in2out** (tzv. mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov) a pre účely kvantifikácie mechanizmu bola upravená kalkulačka vplyvov podnikateľského prostredia (vo formáte MS Excel). Je povinnou súčasťou analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.⁴ Kvantifikovateľné prínosy sa prejavujú ako OUT a znamenajú ušetrenie nákladov. Ako nekvantifikovateľné sa v súčasnosti eviduje kategória rôzne prínosy. Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov predkladateľ vyznačuje, ak sa očakávajú vplyvy na podnikateľské prostredie a tieto vplyvy sa týkajú nákladov podnikateľského prostredia. V tejto súvislosti ako pozitívne a negatívne vplyvy vstupuje do hodnotenia vplyvov zvýšenie nákladov podnikateľského prostredia (IN) a zníženie nákladov podnikateľského prostredia (OUT).

Skúsenosť však poukazuje na minimum správne a dostatočne vyplnených informácií o pozitívnych vplyvoch. Virtuálny účet⁵ obsahuje nepomerne veľa OUT-ov oproti IN-om, čo je v praxi predmetom pripomienkovania zo strany MH SR.

Pozitívne vplyvy v procese posudzovania vplyvov:

1. predbežná informácia - pozitívne vplyvy rôznych zvažovaných alternatív sa uvádzajú popisne bez hlbších analýz
2. konzultácie s podnikateľmi - možnosť pre predkladateľa získať informáciu o pozitívnych vplyvoch priamo od dotknutých subjektov a všeobecná diskusia o pozitívnych a negatívnych vplyvoch priamo s dotknutými subjektami
3. predbežné pripomienkové konanie (PPK), v ktorom už vzniká povinnosť predložiť vyplnené dokumenty - Doložka a Analýzy vplyvov. V tejto fáze vstupujú do formálneho, písaného formátu okrem checklist-u aj alternatívy a pozitívne vplyvy.
4. záverečné posúdenie vybraných vplyvov, kedy Komisia kontroluje vypracovanie doložky a analýz vplyvov – princíp pozitívnych vplyvov obdobný ako pri PPK

Marginálne vplyvy predkladaných návrhov sa v súčasnosti zhodnocujú pod tabuľkou v časti Poznámky (Príloha 1). V tejto časti sa zhodnocujú aj pozitívne vplyvy, ktoré sú nad rámec vybraných vplyvov analyzovaných podľa JM, ako napr. vplyvy na územnú samosprávu, vplyvy na súdny systém a pod.

⁴ Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov. 2023. Dostupné na:

<https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/jednotna-metodika/informacie-pre-predkladatelov>

⁵ Finálny virtuálny účet obsahuje právne predpisy, na ktoré sa vzťahuje pravidlo 1in2out a zároveň majú ukončený legislatívny proces a boli vyhlásené v Zbierke zákonov. Finálny virtuálny účet obsahuje len tie právne predpisy, pri ktorých si predkladateľ splnil povinnosť vyplývajúcu z bodu č. 6.7 Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov a zaslal aktuálnu časť 3.1 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/virtualny-ucet-predkladatelov/virtualny-ucet-regulacii/virtualny-ucet-finalny>

nepôsobí priaznivo. Pokiaľ sa podnikateľské prostredie a celkovo prostredie, v ktorom fungujú občania nezaujíma o pozitívne vplyvy, o to sa ukracuje pri možných zjednodušeníach a smerovaní k inováciám a technologickému pokroku, kam sa spoločnosť chce uberať. Pokiaľ by sa tieto základy vystavali a implementovali, znamenalo by to aj ďalší posun pre zaistenie udržateľnosti pri dosahovaní stanovených cieľov lepšej regulácie.

Ďalším míľnikom by malo byť riadne vyhodnocovanie rovnice náklady a prínosy so zvážením priaznivých prínosov ako želaný dlhodobý stav kontinuálneho charakteru.

V rámci dobrej praxe Veľkej Británie a konkrétne britskej Komisie RIA (Regulatory Policy Committee (RPC)) sú odporúčané pri prijímaní politických rozhodnutí rozšíriť o aspekt alternatívnych možností, pričom sa posudzuje aj ich vplyv. Táto komisia (RPC) odporúča reakciu na určitý problém zadefinovaním základnej bázy a hodnotí dopady rôznych možností s prihliadnutím na bázu ako základný hodnotiaci bod. Ide o to, vždy zvážiť základný scenár, ktorým je možnosť nič nerobiť.

Pri navrhovaní ako pristúpiť k potrebnej zmene v súčasnej politike sa zvažuje:⁷

- scenár „Nič nerobiť“ predstavuje základnú líniu a tento scenár by sa mal vždy vypracovať a použiť ako referenčná hodnota na porovnanie s alternatívnymi možnosťami;
- možnosť zlepšenia súčasnej situácie/problému implementáciou a vynucovaním existujúcich právnych predpisov;
- zjednodušenie existujúcich právnych predpisov;
- zlepšenie efektívnosti existujúcich zásahov znížením zbytočných regulačných nákladov (vrátane administratívnych nákladov);
- alternatívne riešenia;
- využitie behaviorálnych poznatkov pri riešení.

Cieľom predkladanej metodiky je teda poukázať na dôležitosť uvádzania pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov a poskytnúť predkladateľom ich kategorizáciu tak, aby ich dokázali identifikovať a uvádzať v Doložke vybraných vplyvov. Zavedenie metodiky do praxe by malo prispieť identifikáciou pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov a skvalitnením schvaľovacieho procesu. Poukazujeme na dôležitosť maximalizovať prínosy a minimalizovať negatívne vplyvy pri zvažovaní schválenia návrhov riešení - regulačných, neregulačných alebo nulového variantu, čiže aby nastala situácia kedy prínosy prevážia náklady spoločnosti spojené s riešením problému ako začiatok regulačného cyklu (viď Obrázok 1).

Potrebným vyústením prípravy metodiky je tiež teoretický rámec pre účely vzdelávania a následná potreba školenia tejto témy. Na základe zistení tejto metodiky by sme odporúčali pravidelné školenia k JM so špecifickým apelom aj na túto tému.

V nasledujúcich podkapitolách sú uvedené odporúčania pre ďalší rozvoj identifikácie a posudzovania pozitívnych vplyvov.

⁷ Better regulation toolbox. November 2021. str. 21. Dostupné na: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

3.1 Hodnotenie kvality vyplňania predkladaných materiálov

V období 1.1.2016 – 30.06.2016 sa vykonávali na Ministerstve hospodárstva SR interné prieskumy, z ktorých vyplynuli výsledky posúdenia kvality vypracovania doložiek vybraných vplyvov a analýz vplyvov. Pre oblasť ex ante boli identifikované niektoré nedostatky, medzi nimi aj zamerať pozornosť na identifikáciu a hodnotenie pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov. Zo zistení sa určil cieľ vytvoriť metodologický postup pre predkladateľov, ktorí vypracovávajú analýzy vybraných vplyvov.⁸

Pre vyhodnotenie kvality vyplňania Doložky vybraných vplyvov a konkrétne stavu vyplňania pozitívnych vplyvov na podnikateľské prostredie či na pozitívne vplyvy všeobecne v súčasnosti štatistický údaj vyjadrujúci kvantitu či kvalitu identifikácie pozitívnych vplyvov nie je dostupný.

Podľa aktuálnych skúseností odborníkov Komisie RIA, predkladatelia sa prevažne zameriavajú na kalkuláciu „OUT-ov“, nakoľko to stavia predkladaný materiál vo finálnej kalkulácii do stavu znížených nákladov. Vo všeobecnosti konštatujú absenciu vyplňania iných pozitívnych vplyvov.

3.2 Odporúčania OECD

OECD vo svojej správe Hodnotenie regulačnej politiky Slovenskej republiky⁹ z roku 2020 odporúča Slovenskej republike:

- zamerať pozornosť a začleniť posúdenie vplyvu regulácie (RIA) do počiatočných štádií politického procesu formulovania nových regulačných návrhov;
- **vyhodnocovať pozitívne vplyvy materiálov;**
- v tomto kontexte si vymedziť ciele politiky a vyhodnotiť potrebu zavedenia regulácie a dosiahnuť maximalizáciu jej účinnosti a efektívnosti pri dosahovaní týchto cieľov;
- zvážiť iné prostriedky, než je regulácia, určiť výhody a nevýhody rôznych prístupov s cieľom stanoviť najlepší z nich;
- zabezpečiť konzultácie už v ranej fáze prípravy regulácií;
- presadiť povinnosť konzultovať všetky legislatívne návrhy so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami vrátane organizácií občianskej spoločnosti ako súčasť procesu RIA.

Správa OECD o Slovensku hodnotí oblasť posudzovania vplyvov regulácie (RIA), v rámci ktorej je pozitívne vnímaná existencia náležitých formálnych postupov. Napriek zavedeniu týchto formálnych postupov na niektorých ministerstvách nie je povedomie o prínosoch RIA alebo analytických jednotkách.

⁸ Zdroj: Interne vytvorená Metodika posudzovania kvality vypracovania doložiek a analýz vybraných vplyvov na MHSR

⁹ OECD Regulatory Policy Reviews: Slovak Republic Highlights. 2020. Dostupné na: <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/awf0l9Ar.pdf?csrf=1806309637411081167>

Medzi kľúčové ďalšie kroky patrí kontinuálne vzdelávanie o RIA pre analytikov a tvorcov regulácií, ktoré pokryje všetky kroky procesu RIA.

Hodnotenia a posúdenia vplyvu prijímaných opatrení zabezpečujú, aby sa politiky a právne predpisy EÚ celkovo, ako aj na úrovni jednotlivých štátov, pripravovali spôsobom otvoreným, transparentným, na základe najlepších dostupných dôkazov a pri plnom zapojení zainteresovaných strán. Napomáha tak dosiahnuť ciele pri minimalizovaní nákladov.

3.3 Odporúčania Európskej komisie

Európska komisia (ďalej aj „EK“) v júni 2005 zverejnila svoje aktualizované usmernenia o hodnotení vplyvu. Uvádzajú, že po definovaní cieľov politiky je potrebné dôkladne zvážiť spôsob dosiahnutia stanovených cieľov, určiť najúčinnšie prostriedky na ich dosiahnutie – regulačné alebo neregulačné mechanizmy - a nezabúdať na aspekt hodnotenia vplyvu v tomto procese.¹⁰

V odporúčaní a pokynoch týkajúcich sa lepšej právnej regulácie sa okrem iného vyžaduje, aby sa posúdil vplyv politik a fondov na zamestnanosť a sociálnu oblasť predkladaných materiálov a konkrétnejšie, aby sa pozornosť zamerala na identifikovanie najmä pozitívnych vplyvov a to z toho dôvodu, že sa v súčasnosti skôr koncentruje pozornosť na tie negatívne.

V časti regulačného cyklu konzultácie¹¹ je úlohou EK konzultácie uskutočňovať s dotknutými subjektami a v rámci tejto fázy sa očakáva prihliadať na otázku pozitívnych vplyvov.

Komisia poskytuje usmernenia a podporu pri monitorovaní a hodnotení tak, aby zabezpečila konzistentnosť a porovnateľnosť údajov a štátom to pomáha pri poskytovaní kvalitatívnych analýz, monitorovaní údajov a hodnotení.

Pozitívne vplyvy (t. j. prínosy), ako aj negatívne vplyvy (t. j. náklady, respektíve nepriaznivé environmentálne a sociálne vplyvy). Pozitívny vplyv pre jednu stranu môže znamenať negatívny pre druhú. Preto je dôležité určiť, kto konkrétne bude ovplyvnený každým dopadom.¹²

V rámci prípravy metodiky boli oslovení aj odborní gestori – členovia Komisie RIA¹³, a realizovaný prieskum potvrdil predpoklad, že na pohľad pozitívnych vplyvov sa v súčasnej praxi dôraz nekladie a nevyskytli sa ani odporúčania, ktoré by v tejto veci pomohli situáciu zlepšiť.

¹⁰ REPORT ON THE INTRODUCTION OF REGULATORY IMPACT ANALYSIS. Str. 35. 2005. Dostupné na: <https://regulatoryreform.com/wp-content/uploads/2015/02/Ireland-results-of-RIA-pilot-english-July-2005.pdf>

¹¹ Kováč, P. Metodika ex-ante konzultácií v Slovenskej republike. 2023

¹² EC better regulation guidelines.

¹³ Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády SR

4 Kvantifikácia pozitívnych vplyvov

Analýza prínosov a nákladov (CBA)

Európska komisia¹⁴ odporúča pre potreby porovnania a zhodnotenia alternatívnych možností analýzu prínosov a nákladov (*cost - benefit analysis*, „CBA“)¹⁵. Práve táto analýza by na základe terajších skúseností s vyplňaním sprievodných materiálov podľa JM mohla byť vhodným nástrojom kvantifikácia nielen nákladov (*costs*), ale aj pozitívnych vplyvov (*benefits*).

Podstatou metódy je hľadanie alternatívy s najvyšším čistým celospoločenským prínosom, teda kladným rozdielom medzi očakávanými prínosmi a nákladmi regulácie, a to pri zohľadnení časových preferencií v podobe čistej súčasnej hodnoty regulácie. Zameriava sa iba na výber regulačnej alternatívy, ktorá má najvyšší čistý úžitok. Najbežnejšou metodikou v analýze nákladov a prínosov je výpočet čistých prínosov.

Metóda slúži ako objektívna meracia jednotka na porovnanie alternatívnych možností a výber možnosti, ktorá je spoločensky prospešná. Použitie CBA zabezpečí, aby sa náklady a prínosy posudzovali štruktúrovane a explicitným spôsobom.

V rámci Národného projektu sa pripravuje Metodika merania regulačných nákladov, ktorá bude obsahovať aj popis a využitie CBA analýzy pre kvantifikáciu benefitov.

Príkladom využitia CBA v aplikačnej praxi je model USA založený na vysoko kvantitatívnych metódach, kde sa kladie veľký dôraz na hodnotenie nákladov a prínosov novej regulácie na zdravie, bezpečnosť a životné prostredie. V posledných rokoch v USA prebieha diskusia o užitočnosti metodiky CBA v systéme hodnotenia vplyvov kvôli prílišnému zameraniu na náklady navrhovanej regulácie a nedostatočnému vyzdvihnutiu prínosov, predovšetkým v oblasti životného prostredia, verejného zdravia a bezpečnosti.

Skúsenosť UK s CBA v priloženom linku ¹⁶ by mohla slúžiť ako krátky príklad využitia CBA metódy vrátane popisu jej všeobecných limitov.

V súčasnosti sa na Slovensku od predkladateľov vyžaduje vyplniť pozitívne vplyvy v Doložke formou checklist-u a v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie o nich informovať detailnejšie, v prípade možností aj vrátane kvantifikácie. Skúsenosť však poukazuje na minimum správne a dostatočne vyplnených informácií o pozitívnych vplyvoch, napriek tomu, že pozitívne vplyvy slúžia ako podporný argument predkladaného návrhu.

V ex ante posudzovaní vplyvov sa CBA analýza v počiatočných vyskytovala v praxi viacerých krajín. Postupne sa začali viaceré štáty sústrediť na zníženie administratívnych nákladov a pre tento účel začali používať najmä holandský štandardný nákladový model (standard cost model – SCM), ktorý kvantifikuje administratívne náklady regulácií (napr. Nemecko aj Slovensko).

¹⁴ EC: Cybersecurity Toolkit. 2020. Dostupné na: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-commission-publishes-cybersecurity-toolkit-raise-awareness-cyber-risks-and-build-2020-12-16_en

¹⁵ Better Regulation Practices across the European Union 2022. str. 79. Dostupné na: <https://www.oecd.org/publications/better-regulation-practices-across-the-european-union-2022-6e4b095d-en.htm>

¹⁶ How we analyse the costs and benefits of our policies. 2018. Dostupné na: <https://www.fca.org.uk/publication/corporate/how-analyse-costs-benefits-policies.pdf>

Mínusom CBA je fakt, že sa jedná o logickú konštrukciu a nedá sa na nej poskytnúť vzorec univerzálne platný pre všetky prípady predkladaných materiálov. Príkladom rôznorodosti prínosov je na jednej strane ušetrenie emisie a na strane druhej ochrana zdravia zamestnancov v prípade, ak sa regulačným opatrením zníži miera choroby z povolania. Z príkladu je zrejmé, že sa jedná o iný spôsob výpočtu a odhadu pozitívnych vplyvov na zdravie a iný na množstvo emisií ušetrených prijatím regulácie. Odhadnúť jednotku benefitu je v týchto prípadoch odlišné.

V pripravovanej metodike merania regulačných nákladov sa podkapitola Metódy odhadu prínosov pri CBA venuje detailnejšie otázke a riešeniam kvantifikácie pozitívnych vplyvov.¹⁷

Povaha a štruktúra benefitov a vstupných dát je heterogénna a preto kvantifikácia využitím analýzy CBA nie je ľahko vykonateľná a zároveň jej výsledky nemusia byť jednoznačné. Aplikovanie kvantifikácie sa na základe konzultácie s analytikom odporúča zaviesť najprv pre materiály s veľkými vplyvmi a na dobrovoľnej báze predkladateľov.

5 Metodika posudzovania pozitívnych vplyvov

Cieľom každého posudzovania vplyvu je poskytnúť odpovede na otázku:

– Aký je výsledok porovnania rôznych variant riešení problému?

V procese hľadania odpovede treba upriamiť pozornosť aj na spôsob porovnania :

– Aké sú vplyvy rôznych variant riešení problému a koho sa to dotknú?

– Ako sa porovnávajú jednotlivé varianty?

Zásady prípravy posúdenia pozitívnych vplyvov:

A. starostlivé plánovanie krokov

Podstatné je mať definovanú pracovnú skupinu, ktoré hodnotí identifikované vplyvy, riadiť sa odporúčaniami vydávanými Európskou Komisiou RIA¹⁸, pripraviť sa na konzultačný proces, prípravu a zber dát a údajov na vykonanie posúdenia vplyvov.

V procese konzultácií by sa malo zamerať na konzultácie k pozitívnym vplyvom, osloviť aj pozitívne dotknuté osoby a v spolupráci s nimi identifikovať čo najpresnejšie pozitívne vplyvy zvažovaných variant a získať dáta pre prípadnú kvantifikáciu.

B. dostatok času na realizáciu

Dĺžku procesu ovplyvňujú rôzne faktory ako dostupnosť údajov, konzultácie so zainteresovanými stranami, charakter samotného procesu hodnotenia vplyvu, naliehavosť súvisiacej iniciatívy(riešenia). Časový rámec legislatívneho procesu je uvedený v materiáloch JM a Legislatívnych pravidlách vlády SR (schválené uznesením vlády SR č. 787/2022).¹⁹

C. kvalitná Doložka vybraných vplyvov (ako výsledok procesu)

¹⁷ VLACHYNSKY, M. Metodika merania regulačných nákladov. 2023.

¹⁸ EC poskytuje otázky, ktoré by hodnotenie vplyvov malo zodpovedať. Str. 17. Dostupné na: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

¹⁹ Legislatívne pravidlá vlády SR (schválené uznesením vlády SR č. 787/2022.). 2022. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/20580/1>

Doložka vybraných vplyvov by mala obsahovať kľúčové informácie získané pri procese vyhodnocovania predkladaných materiálov a teda navrhnutého spôsobu riešenia problému – scenár nerobiť nič, zavedenie regulácie alebo neregulačného riešenia.

Doložka má formu prílohového dokumentu, ktorý obsahuje zrozumiteľné informácie a fakty, a tým podporuje rozhodovanie založené na dôkazoch. Mala by reflektovať pozitívne a negatívne vplyvy a rôzne možnosti riešenia problému. Doložka bude postúpená aj ostatným dotknutým subjektom a následne zverejnená. Kvalitne spracované pozitívne vplyvy navrhovaného riešenia predstavujú pre regulátora zdroj podporných argumentov k ďalšiemu legislatívnemu procesu a obhajoby jednotlivých častí návrhu, predovšetkým počas pripomienkového konania.

Odporúčania pri identifikácii pozitívnych vplyvov:

- používať štandardizované a aktuálne formuláre Doložky vybraných vplyvov a analýz vplyvov – zverejnené a aktualizované na webe MH SR ;
- pracovať s relevantnými a správnymi údajmi a uviesť ich zdroje – dostupné štatistiky EÚ, konzultácie zainteresovaných strán, terénne pokusy, poradenské štúdie a odborné hodnotenie;
- zahrnúť prílohy podporujúce pozitívne vplyvy, pokiaľ je to vhodné – napr. štatistiky, využitie best practices zo zahraničia;
- malo by byť tiež jasné, koho a v akom rozsahu sa regulácia alebo neregulačné riešenie dotkne – identifikácia dotknutých subjektov a teda predkladatelia regulácií, podnikateľské subjekty verejnosť, respektíve záujmové združenia zastupujúce verejnosť, gestorské ministerstvá JM;
- podľa usmernení „lepšej právnej úpravy“ (*Better regulation*) významné vplyvy by sa mali posudzovať kvalitatívne, a ak je to možné, aj kvantitatívne. Náklady a prínosy zvažovanej regulačnej alebo neregulačnej úpravy by sa mali identifikovať podľa typológie nákladov a výnosov. Odporúčame sa pri kvantifikácii oprieť o metodiku merania regulačných nákladov²⁰. Ak kvantifikácia nie je možná, mali by sa uviesť dôvody prečo nie je uskutočniteľná.²¹

Čo ak materiál obsahuje iné pozitívne vplyvy?

Pre dosiahnutie želaného stavu sa požaduje aj uvedenie pozitívnych vplyvov, ktoré presahujú rámec vybraných vplyvov podľa Jednotnej metodiky (teda vplyvy na verejný rozpočet, sociálne vplyvy, vplyvy na podnikateľské prostredie a pod.). Ak pre pozitívne vplyvy materiálu neexistuje „kolónka“ (napr. pozitívne vplyvy pre kyberbezpečnosť obyvateľstva, pozitívne vplyvy pre právny štát a pod.), tak ich treba aspoň uviesť napr. v časti Poznámky. V tejto časti predkladatelia v súlade s metodickými pokynmi pre vyplňanie Doložky uvádzajú aj marginálne vplyvy.

Posudzovanie pozitívnych a negatívnych vplyvov sa z procesného hľadiska na Slovensku v zásade nelíši. V praxi je však na predkladateľov tvorený väčší tlak negatívne dotknutých subjektov na identifikáciu negatívnych vplyvov, pričom dotknuté subjekty, ktoré sú ovplyvnené pozitívne nemajú tendenciu predkladať dodatočnú argumentáciu.

²⁰ VLACHYNSKY, M. Metodika merania regulačných nákladov. 2023.

²¹ Better regulation guidelines. November 2021. str. 14. Dostupné na: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

5.1 Posudzovanie vplyvov na MSP

Táto problematika by sa mala zamerať aj na riešenia aplikovateľné pre MSP (malé a stredné podniky), ktoré majú odlišnú situáciu ako veľké podniky.

V rámci legislatívneho procesu vypracúva Centrum lepšej regulácie Test vplyvov na malé a stredné podniky (ďalej len „test MSP“), v ktorom podrobne zobrazuje postup a výsledok merania vplyvu predkladateľom navrhovanej legislatívy na MSP ako i vyhodnotenie alternatívnych riešení k týmto návrhom. Analytici z Centra lepšej regulácie vypracovávajú Test MSP v čase medzi prebiehajúcimi konzultáciami s podnikateľskými subjektmi a predložením materiálu do predbežného pripomienkového konania (PPK).

Test MSP pozostáva zo 4 fáz:

1. Konzultácia so zástupcami MSP
2. Predbežné posúdenie pravdepodobne ovplyvnených podnikateľských subjektov
3. Meranie vplyvu regulácie na MSP (náklady/prínosy)
4. Posúdenie alternatívnych možností a zmierňujúcich opatrení pre MSP

Výsledky testu MSP tvoria prílohu k Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, ktorá materiál sprevádza pri prerokovaní vládou SR i Národnou radou SR a jej výbormi.

Úlohou Centra lepšej regulácie je realizovať hodnotenie a kvantifikáciu vplyvov nie len navrhovaných ale rovnako i už existujúcich právnych predpisov a materiálov nelegislatívnej povahy prostredníctvom Testu MSP ex post na podnikateľské prostredie, s dôrazom na MSP.²²

Priame výhody - lepšie pracovné podmienky, zvýšená konkurencia atď., by sa mali (v určitej fáze) odraziť znížením nákladov pre MSP. Tieto benefity však môžu byť kompenzované rôznymi nákladmi súvisiacimi s regulačnými opatreniami, a niektoré môžu MSP neúmerne pociťovať – nakoľko ich zdroje a kapacity sú na inej úrovni, aké majú k dispozícii veľké podniky.

Je potrebné analyzovať MSP, najmä mikropodniky, v porovnaní s veľkými spoločnosťami kvalitatívne pre všetky možnosti politiky a – pokiaľ je to možné – kvantitatívne pre preferovanú možnosť/riešenie. Jednotný prístup pre všetky MSP nemusí byť účinný alebo efektívny, pretože dopady na mikropodniky sa pravdepodobne budú podstatne líšiť od dopadov na stredné a veľké podniky. Náklady a prínosy (CBA analýza) pripadajúce na každú veľkostnú triedu MSP, by sa mali prezentovať a analyzovať samostatne, individuálnym prístupom.

Pozitívne sociálne dopady sa často prejavajú až z dlhodobého hľadiska. Pri hodnotení vplyvov treba rozlišovať medzi jednorazovými a opakujúcimi sa prínosmi (a nákladmi), ako aj medzi krátkodobými a dlhodobými dopadmi.²³

Pre účely zvýšenia kvality posudzovania pozitívnych vplyvov by mali aj analýzy Centra lepšej regulácie venovať dostatok priestoru identifikácii a hodnoteniu pozitívnych vplyvov, aj medzi jednotlivými veľkostnými kategóriami MSP.

²² Test MSP. 2023. Dostupné na: <http://lepsiezakony.sk/test-msp/>

²³ Better regulation toolbox. 2021. Dostupné na: https://commission.europa.eu/system/files/2022-06/br_toolbox_-_nov_2021_-_chapter_8.pdf

6 Kategorizácia pozitívnych vplyvov

Cieľom zavádzania každého riešenia, či už regulačného alebo neregulačného, by malo byť vytvoriť prínosy pre spoločnosť ako celok.

Klasifikácia pozitívnych vplyvov je náročnejšia a menej jednoznačná, nakoľko príjemcami môže byť rozptýlená skupina alebo môžu zasahovať celú spoločnosť. Pozitívne vplyvy regulácií majú tendenciu sa prejavovať v dlhšom časovom horizonte. Často pritom dochádza k situácii, kedy dotknuté subjekty znášajú okrem pozitívnych vplyvov aj náklady, na ktoré sa ich pozornosť primárne upriamuje a na benefity nie je poukázané vôbec alebo len čiastočne.

Kategorizácia pozitívnych vplyvov predstavuje metodický pokyn pre predkladateľov. V rámci procesu správneho vyplňania Doložky sa jedná o návod identifikácie pozitívneho vplyvu a jeho uvádzania v Doložke.

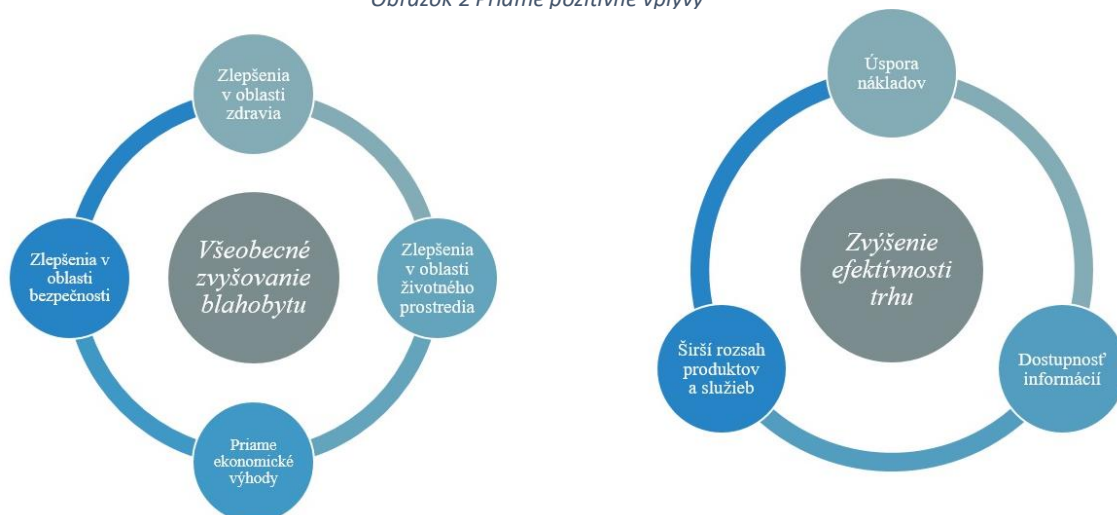
Kategorizácia pozitívnych vplyvov by mala predstavovať pomôcku a teda odporúčania, ktoré by predkladateľom mohli ozrejmiť význam pojmu a možnosti, z ktorých sa inšpirovať pri posudzovaní vplyvov.

Podľa publikácie BR toolbox ²⁴sa pozitívne vplyvy (regulačné prínosy) delia na:

a) **Priame** – sú ciele zásahu (regulačného alebo neregulačného riešenia). Ďalej sa delia:

- *Všeobecné zvyšovanie blahobytu* jednotlivcov a spoločnosti - prostredníctvom zlepšení v oblasti zdravia, životného prostredia a bezpečnosti (tzv. netrhové benefity);
- *Zvýšenie efektívnosti trhu* – patrí medzi nich vyššia ekonomická produktivita, lepšie pridelovanie zdrojov, odstránenie regulačných alebo trhových zlyhaní alebo nákladov (úspory nákladov), dostupnosť informácií a väčšia rozmanitosť produktov a služieb, vyššia kvalita pre koncových spotrebiteľov.

Obrázok 2 Priame pozitívne vplyvy

Zdroj: Better regulation toolbox²⁵

²⁴ Better regulation toolbox. November 2021. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-17_en_0.pdf

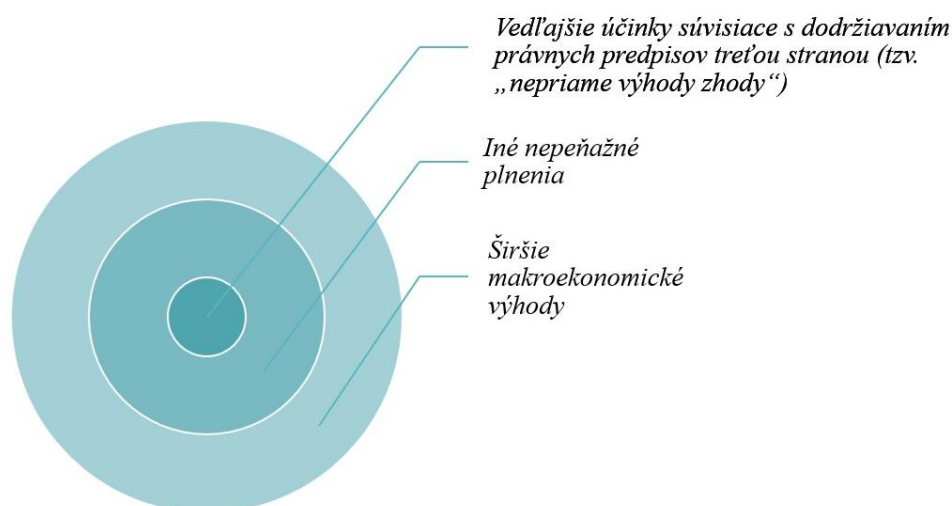
²⁵ Better regulation toolbox. November 2021. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-17_en_0.pdf

b) **Nepriame** – podobne ako nepriame náklady, nepriame prínosy vznikajú ako sekundárne výstupy, vplyvy ako výsledok plánovanej intervencie, a teda nie sú explicitne formulované ako ciele. Často sa označujú ako spoločné výhody (vedľajšie účinky/výhody). Vo všeobecnosti ich možno rozdeliť do kategórií:

- *Vedľajšie účinky* súvisiace s dodržiavaním právnych predpisov treťou stranou (tzv. „nepriame výhody zhody“). Ide o výhody, ktoré plynú jednotlivcom alebo podnikom, ktoré nie sú priamymi adresátmi iniciatívy, ale ktoré profitujú z pozitívnych účinkov v dôsledku súladu iných, ktorí sú priamo oslovení (napr. náklady na spoločenskú zdravotnú starostlivosť v dôsledku stratégií na zníženie obezity alebo fajčenia tabaku; dodávateľia environmentálnych technológií);
- *Širšie makroekonomické výhody* - zvýšenie HDP, zlepšenie produktivity, vyššia miera zamestnanosti, vyššia kvalita pracovných miest;
- *Iné nepeňažné plnenia* - napr. ochrana základných práv, sociálna súdržnosť, zníženie rodovej diskriminácie, medzinárodná a národná stabilita.

Obrázok 3: Nepriame pozitívne vplyvy

Zdroj: Better regulation toolbox²⁶

Ďalšie delenie prínosov:

- Jednorazové - sa často objavujú krátko po implementácii regulácie/riešenia;
- Opakujúce sa - sa objavujú pravidelne počas určitého časového obdobia (resp. na dobu neurčitú).

Iné delenie:

- Zamýšľané
- Nezamýšľané - neúmyselné

²⁶ Better regulation toolbox. November 2021. Dostupné na:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-17_en_0.pdf

6.1 Príklady pozitívnych vplyvov na podnikateľské prostredie /MSP (per podnik) ²⁷

Pre účely posudzovania vplyvov v praxi uvádzame príklady regulačných návrhov s pozitívnymi vplyvmi na podnikateľské prostredie. Tie boli identifikované na MH SR:

- a. Zrušenie povinnosti – priamy vplyv.
- b. Zrušenie sankcie – priamy vplyv.
- c. Administratívne náklady v dôsledku danej regulácie sú znížené v rámci roka – priamy vplyv.
- d. Zníženie priamych a nepriamych finančných nákladov je rádovo v € (napr. zmena paušálu pre živnostníka zo 40 % na 60 %).
- e. Výsledky prieskumu identifikujú vnímanie, že dochádza k miernemu zlepšeniu podnikateľského prostredia.
- f. Daňové a odvodové zaťaženie sa znížilo (možno definovať konkrétnejšie napr. o viac ako 1 p. b.(percentuálny bod))
- g. Pokles regulačných nákladov na jedného zamestnanca (možno definovať aj konkrétnu sumu - napr. je o viac ako 10 € a menej ako 100 €).
- h. Bol odstránený sankčný mechanizmus – možno definovať výšku sankcie pred situáciou ku ktorej pozitívny vplyv spadá (napr. sankcia vo výške menej ako 10 000 €.)

6.2 Príklady pozitívnych sociálnych vplyvov²⁸

V rámci interného posudzovania materiálov a identifikácie vplyvov, uvádzame príklady identifikovaných pozitívnych sociálnych vplyvov ako návrhy pre predkladateľov, aké vplyvy by mali v Doložke uvádzať.

- Regulácia má pozitívne finančné vplyvy na hospodárenie domácnosti – nepriamy vplyv.
- Regulácia má potenciál znížiť kvantifikovateľnú rodovú nerovnosť alebo nerovnosť príležitostí – nepriamy vplyv.
- Regulácia má potenciál znížiť nezamestnanosť – nepriamy vplyv.
- Regulácia posilňuje prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva.
- Regulácia podporuje zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života – nepriamy vplyv.
- Regulácia podporuje boj proti rodovo podmienenému násiliu a obchodovaniu s ľuďmi – nepriamy vplyv.

²⁷ Zdroj: Interne vytvorená typologizácia pozitívnych vplyvov na PP vytvorená na MH SR na oddelení posudzovania vplyvov regulácií

²⁸ Zdroj: Interne vytvorená typologizácia sociálnych pozitívnych vplyvov vytvorená na MH SR

V dokumente Better regulation toolbox sa pre krajiny zavádzajúce identifikáciu pozitívnych vplyvov v procese RIA vyskytujú príklady, ktoré pomáhajú predkladateľom,

Príklady pozitívnych vplyvov uvádzaných v *BR Toolbox*:²⁹

- Vplyv rôznych zvažovaných možností na základné ľudské práva a ich zlepšenie³⁰ – nepriamy vplyv
- Work-life balance - riešenia, ktoré zlepšujú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom. Pokiaľ sa prijíma zákon za účelom zlepšiť situáciu zasiahnutých subjektov, a teda vytvoriť podmienky pracovať popri rodine, pridružením pozitívnym vplyvom je vyššia účasť žien na trhu práce.
- Iniciatívy podporujúce podnikanie a samostatnú zárobkovú činnosť môžu mať pozitívny vplyv na vytváranie pracovných miest – nepriamy vplyv.
- Poskytovanie štipendií a prístup pre občanov z rozvojových krajín k vzdelávaniu a odbornú prípravu v EÚ (najmä európske univerzity), môžu vytvárať pozitívne vplyvy ktoré sa prejavujú ako udržateľný rast v tretích krajinách – nepriamy vplyv.

7 Príklady vyplňania pozitívnych vplyvov v Doložke vybraných vplyvov a pozitívne vplyvy v pripomienkovom konaní

Príklady z Českej republiky

Česko pristupuje k vyplňaniu dopadov v materiáli s názvom *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace*, kde v časti 3 Agregované dopady návrhu zákona rozdeľuje dopady do podkategórií a 3.3. sa zameriava na Dopady na podnikateľské prostredí.

Návrh zákona o zbraních a strelivu je príkladom vyplňania a identifikovania pozitívnych vplyvov v rámci predkladaného materiálu návrhu zákona.

²⁹ Better regulation toolbox. November 2021. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-17_en_0.pdf

³⁰ EC: Operational Guidance on taking account of Fundamental Rights in Commission Impact

Assessments. 2011. Dostupné na: https://commission.europa.eu/system/files/2017-09/opperational-guidance-fundamental-rights-in-impact-assessments_en.pdf

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano

Návrh přináší převážně pozitivní dopady na podnikatelské prostředí, a to zejména s ohledem na celkové snížení administrativní zátěže podnikatelů, rozšíření možnosti profesní přípravy pracovníků nakládajících se zbraněmi, odbourání evidence střeliva v centrálním registru zbraní a její převedení na evidenci, kterou si vede sám držitel zbrojní licence, celkové zjednodušení systému zbrojních licencí a jejich návaznosti na živnostenské předpisy. Negativní dopady lze spatřovat spíše toliko v oblasti nakládání se zbraněmi kategorie PO, které budou moci být prodávány pouze osobám, které budou nejdříve zapsány do centrálního registru zbraní, a zbraní kategorie NO, s nimiž bude nově možné v rámci podnikatelské činnosti v oboru zbraní a střeliva umožněno nakládat toliko držitelům zbrojní licence (jde ale o symetrickou náhradu do budoucna rušených koncesí pro daný obor). Držitelé zbrojních licencí, kteří mají zaměstnance budou muset rovněž nově zapisovat tyto zaměstnance do centrálního registru zbraní, aby byla zajištěna kontrola toho, že daný zaměstnanec je držitelem zbrojního oprávnění.

Zdroj: Návrh zákona³¹

S hodnotením vyplňania pozitívnych vplyvov v Doložke sa v rámci pripomienkového konania uvádzajú potrebné zmeny. V Česku možno sledovať pripomienku týkajúcu sa pozitívnych vplyvov a poukázanie na ich doplnenie v rámci nasledovného návrhu zákona:

Obrázok 5 Vypořádání připomínek k materiálu s názvem

<i>Vypořádání připomínek k materiálu s názvem:</i>
<i>Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.</i>
<i>Je nutné doplnit podrobné vyhodnocení dopadů výsledného řešení do všech 11 oblastí dopadů daných Obecnými zásadami pro RIA. Pozornost je třeba věnovat zejména dopadům na státní rozpočet, podnikatelské prostředí, do oblasti sociální a na rovnost žen a mužů (dopad potenciálně pozitivní s ohledem na to, že v pečovatelských profesích, které lze řadit mezi rizikové, převažují ženy a nižší odměny). Zároveň upozorňujeme, že shrnutí ZZ RIA má být pouze stručný souhrn zevrubnějšího vyhodnocení, které je provedeno právě v této části zprávy.</i>

Zdroj: Návrh zákona³²

³¹ Návrh zákona o zbraních a střelivu. 2022. Dostupné na: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCJRBT5UB/>

³² Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. 2022. Dostupné na: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCDF4DQX/>

Príklad z Veľkej Británie

Tabuľka 1 identifikácie pozitívnych vplyvov podľa Veľkej Británie

I. Overview of Benefits (total for all provisions) – Preferred Option		
Description	Amount	Comments
<i>Direct benefits</i>		
e.g. Compliance cost reductions		
e.g. Reduced air pollution emissions		
<i>Indirect benefits</i>		
<i>Administrative cost savings related to the 'one in, one out' approach*</i>		
(direct/indirect)		

Zdroj: BR toolbox³³

Vo Veľkej Británii je v praxi zavedená Tabuľka identifikácie a prípadne realizovateľnosti aj vyčíslenia benefitov. Pre účely bližšieho oboznámenia sa s identifikáciou vplyvov na prípadoch v UK je priložený link³⁴ a vyplnená verzia doložky Veľkej Británie.³⁵

Príklady zo Slovenska

1. **Vyhláška ÚRSO** - V rámci materiálu Doložka vybraných vplyvov sa v časti 9. Vybrané vplyvy materiálu v checklist-e zaznačia krížikom vplyvy a v časti 10. Poznámky sa identifikujú vplyvy náklady a aj vyplnené pozitívne vplyvy.
LP/2022/566 Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

³³ Better regulation toolbox. November 2021. str. 78. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-17_en_0.pdf

³⁴ Regulatory Policy Committee: Business Impact Target specific issues: direct versus indirect impacts. 2019. Dostupné na:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/790016/RPC_case_histories_-_direct_and_indirect_impacts_March_2019__1_.pdf

³⁵ UK Internal Market Bill Impact Assessment. Dostupné na:

<https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0177/UK%20Internal%20Market%20Bill%20Impact%20Assessment%2008092020.pdf>

sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike:

Obrázok 6: Doložka vybraných vplyvov bod 9

9. Vybrané vplyvy materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	Áno		☒ Nie	
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

10. Poznámky
Vplyv na podnikateľské prostredie v SR je možné len predpokladať, keďže ide o návrh nariadenia. Predpokladá sa zvýšenie nákladov výrobcov, ktoré bude spôsobené vyššími nákladmi na dodržiavanie predpisov, administratívnym zaťažením a regulačnými poplatkami v súvislosti s označením CE a vyhlásením o parametroch, ale čiastočne sa kompenzuje znížením nákladov, ktoré súvisí s odstránením vnútroštátnych požiadaviek. Celkovo sa očakáva čisté zníženie administratívneho zaťaženia. Cieľom revízie nariadenia je zlepšiť jednotný trh so stavebnými výrobkami. Pre mikropodniky sú v návrhu nariadenia zavedené zjednodušené postupy pre posudzovanie parametrov stavebných výrobkov. Momentálne nie je možné tieto predpokladané vplyvy vyčíslieť. Celkový, ani približný počet dotknutých podnikateľských subjektov nie je možné určiť. Nie sú dotknuté len podnikateľské subjekty zo SR, ale aj zo zahraničia. Pripadné zvýšenie výdavkov súvisiacich s implementáciou navrhovaného nariadenia EÚ budú zabezpečované v rámci limitov rozpočtu dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok, t. j. bez zvýšených požiadaviek na rozpočet verejnej správy. Návrh predpokladá pozitívny vplyv na životné prostredie, ktorý v tejto fáze procesu nemožno kvantifikovať, keďže jednotlivé požiadavky na environmentálnu udržateľnosť sa ešte len formulujú.

Zdroj: slov-lex³⁶

2. Návrh zákona MPSVR SR - V rámci materiálu Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, časti Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch

³⁶ Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike. 2022. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/566>

podnikateľov sa vyplňa Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií, kde sa vyskytujú pozitívne vplyvy vo forme OUT (ušetrenia nákladov).

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií

Názov materiálu: *Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*

Zníženia nákladov na PP - Out (znižuje náklady):

1. Vypustenie povinnosti sprostredkovateľa zamestnania za úhradu (SZÚ) predkladať mesačné správy o sprostredkovaných zamestnaniach a možnosť poskytovať ústrediu elektronicky správu o svojej činnosti
2. Možnosť agentúr dočasného zamestnávania (ADZ) poskytovať ústrediu elektronicky správu o svojej činnosti
3. Možnosť agentúr podporovaného zamestnávania (APZ) poskytovať ústrediu elektronicky správu o svojej činnosti
4. Skrátene doby trvania nepretržite vykonávať alebo prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť z troch rokov na dva roky

Zdroj: Vládny návrh zákona³⁷

3. Návrh MDSR V rámci materiálu Doložka vybraných vplyvov sa v časti 10. Poznámky identifikujú vplyvy nákladov a aj vyplnené pozitívne vplyvy. Jedná sa o Riadne predbežné stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 305/2011.

Obrázok 7: Doložka vybraných vplyvov časť 10. Poznámky

10. Poznámky

Vplyv na podnikateľské prostredie v SR je možné len predpokladať, keďže ide o návrh nariadenia. Predpokladá sa zvýšenie nákladov výrobcov, ktoré bude spôsobené vyššími nákladmi na dodržiavanie predpisov, administratívnym zaťažením a regulačnými poplatkami v súvislosti s označením CE a vyhlásením o parametroch, ale čiastočne sa kompenzuje znížením nákladov, ktoré súvisí s odstránením vnútroštátnych požiadaviek. Celkovo sa očakáva čisté zníženie administratívneho zaťaženia. Cieľom revízie nariadenia je zlepšiť jednotný trh so stavebnými výrobkami. Pre mikropodniky sú v návrhu nariadenia zavedené zjednodušené postupy pre posudzovanie parametrov stavebných výrobkov.

Momentálne nie je možné tieto predpokladané vplyvy vyčíslieť. Celkový, ani približný počet dotknutých podnikateľských subjektov nie je možné určiť. Nie sú dotknuté len podnikateľské subjekty zo SR, ale aj zo zahraničia.

Prípadné zvýšenie výdavkov súvisiacich s implementáciou navrhovaného nariadenia EÚ budú zabezpečované v rámci limitov rozpočtu dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok, t. j. bez zvýšených požiadaviek na rozpočet verejnej správy.

Návrh predpokladá pozitívny vplyv na životné prostredie, ktorý v tejto fáze procesu nemožno kvantifikovať, keďže jednotlivé požiadavky na environmentálnu udržateľnosť sa ešte len formulujú.

Zdroj:slov-lex³⁸

³⁷LP/2022/466 Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony: 4b_analýzy vplyvov na podn. prostredie.2022. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2022-466>

³⁸ Riadne predbežné stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 305/2011. 2011. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/183>

ZÁVER

Metodika identifikácie alternatívnych riešení predkladaných materiálov a hodnotenia ich pozitívnych vplyvov je v súčasnosti na Slovensku riešená okrajovo, no pre komplexné vyhodnotenie efektívnosti regulácie či neregulačných zásahov je nevyhnutná. Informované rozhodovanie a tvorba politík na základe faktov sa bez porovnania nákladov (negatívnych vplyvov) a prínosov (pozitívnych vplyvov) jednoducho nezaobíde. Pokiaľ sa podnikateľské prostredie a celkovo prostredie, v ktorom fungujú občania nezaujíma o pozitívne vplyvy legislatívnych návrhov a alternatívnych riešení, o to sa ukracuje pri možných zjednodušeníach a zavádzaní zlepšení smerom k inováciám a technologickému pokroku, kde sa spoločnosť vyvíja. Pokiaľ by sa tieto základy vystavali a implementovali, znamenalo by to aj ďalší posun smerom k plneniu cieľov lepšej regulácie.

Po zavedení posudzovania vplyvov vládnych dokumentov podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov a jej pravidelnom aktualizovaní sa prešlo aj k monitorovaniu a vyhodnocovaniu spätnej väzby od zúčastnených strán - štátna správa, verejnosť - kde sa zistila potreba kontinuálneho vzdelávania k procesu. Vzdelávanie zúčastnených strán pomôže k zvýšeniu kvality nástrojov lepšej regulácie a jednoduchšej implementácii nových požiadaviek procesu. To by malo byť implementované a pravidelne opakované pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky ich poslaneckých asistentov, zástupcov verejnosti vrátane mimovládnych neziskových organizácií a podnikateľov. Dôležité je tiež informovanie celej štátnej správy o pravidlách a požiadavkách procesu posudzovania vybraných vplyvov a ďalších aspektoch lepšej regulácie. Proces by mal byť pozitívne vnímaný ako nevyhnutná súčasť nielen predkladania materiálov, aj ich prípravy.

Regulácie zvyčajne prinášajú množstvo vplyvov, ktoré sú často protichodné. Aby bol výsledný vplyv regulácií prospešný pre spoločnosť, je potrebné zaviesť mechanizmus porovnania jednotlivých vplyvov pri stanovovaní výsledného stanoviska. Zámerom je, aby pozitívne vplyvy návrhov regulácií vždy prevažovali nad ich negatívnymi vplyvmi.

V rámci predkladanej metodiky sa definuje identifikácia a posudzovanie pozitívnych vplyvov ex ante, pozitívne vplyvy a ich kategorizácia, hodnotí sa súčasný stav na Slovensku a kvalita vyplňania Doložiek a analýz vybraných vplyvov.

Formujú sa odporúčania, ako postupovať podľa zistení OECD a EK, pričom jedným z nich je uviesť do praxe identifikáciu pozitívnych vplyvov. V tomto by mala poslúžiť kategorizácia pozitívnych vplyvov, kde by si predkladatelia mohli ozrejmiť význam pojmu a možnosti, z ktorých sa inšpirovať. Ďalej sa odporúča využívať okrem slovnej kvalifikácie ak je možné aj kvantifikácia pozitívnych vplyvov ako podstatný rozhodovací nástroj pri predkladaní možností a výberu najefektívnejšieho alebo celospoločensky najprospešnejšieho riešenia. Kapitola sa venuje možnostiam, ktoré ponúka využitie CBA analýzy a zahraničnú prax. Pripomína sa pripravovaná metodika merania regulačných nákladov, v rámci ktorej predkladatelia dostanú informáciu o meraní prínosov.

Taktiež by sa mala pozornosť v rámci danej problematiky zamerať aj na riešenia pre MSP, ktoré majú odlišnú situáciu ako veľké podniky, čo by malo byť úlohou vo forme spolupráce s Centrom lepšej regulácie.

Záverečným odporúčaním je v rámci pravidelných školení JM zahrnúť do pripraveného teoretického rámca aj tému metodiky identifikácie alternatívnych riešení a hodnotenia pozitívnych vplyvov predkladaných materiálov.

Pre využitie v aplikačnej praxi sa pozitívne vplyvy ilustrujú na vybraných príkladoch z materiálov, ktoré obsahujú pozitívne vplyvy a to ako v zahraničnej tak aj slovenskej legislatívnej realite. Takýmto spôsobom sa predkladatelia vedia zorientovať, kde sa vyskytujú pozitívne vplyvy v konkrétnych materiáloch a inšpirovať sa pre svoje prípadné potreby. Treba si uvedomiť, že kvalitne vyplnená Doložka a celkovo predkladané materiály napomáhajú v rámci pripomienkového konania k znižovaniu množstva rozporov a skôr vytvárajú podporné argumenty navrhovaného riešenia aj vďaka identifikovaniu pozitívnych vplyvov.

Metodika si uvedomuje realitu legislatívneho procesu posudzovania vplyvov na Slovensku a jeho limity vo vzťahu k pozitívnym vplyvom. Doložka vybraných vplyvov sa podľa JM venuje analýze iba vybraných vplyvov a nevyžaduje od regulátora analýzu všetkých pozitívnych vplyvov, čo znemožňuje komplexnú analýzu prínosov a nákladov návrhov.

Zavedený mechanizmus 1in2out sa v súčasnosti zameriava najmä na znižovanie nákladov. Pre napredovanie Slovenska v zmysle lepšej regulácie je snaha motivovať predkladateľov identifikovať aj benefity, ktoré by prinášali jednotlivé alternatívne riešenia. Pri prijímaní rozhodnutí by sa mal klásť dôraz na posudzovanie pozitív riešeniami regulačných a neregulačných riešení cieľom prinášať celospoločenské blaho.

8 ZDROJE

Better Regulation Practices across the European Union 2022. Dostupné na: <https://www.oecd.org/publications/better-regulation-practices-across-the-european-union-2022-6e4b095d-en.htm>

COGLIANESE, C.: Measuring Regulatory Performance. 2012. Dostupné na: https://www.oecd.org/regreform/regulatory-policy/1_coglianesse%20web.pdf

EC: ASSESSING THE COSTS AND BENEFITS OF REGULATION. 2013. Dostupné na: https://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/commission_guidelines/docs/131210_cba_study_sg_final.pdf

EC Better regulation guidelines. November 2021. Dostupné na: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

EC: Cybersecurity Toolkit. 2020. Dostupné na: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-commission-publishes-cybersecurity-toolkit-raise-awareness-cyber-risks-and-build-2020-12-16_en

EC: Operational Guidance on taking account of Fundamental Rights in Commission Impact Assessments. 2011. Dostupné na: https://commission.europa.eu/system/files/2017-09/operational-guidance-fundamental-rights-in-impact-assessments_en.pdf

EC: Pokyny pro hodnocení dopadu. 2009. Dostupné na: file:///C:/Users/orcikova/Downloads/Pokyny_pro_hodnoceni%20dopadu%20-%20Evr%20opsk%20-%20komise.pdf

GUIDELINES FOR REGULATORY IMPACT ANALYSIS. 2016. https://aspe.hhs.gov/sites/default/files/private/pdf/242926/HHS_RIAGuidance.pdf

Hodnocení dopadu regulace (RIA). 2023. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/clanek/hodnoceni-dopadu-regulace-ria-486007.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

Finálny virtuálny účet. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/virtualny-ucet-predkladatelov/virtualny-ucet-regulacii/virtualny-ucet-finalny>

Informácie pre predkladateľov. 2022. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/jednotna-metodika/informacie-pre-predkladatelov>

Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov. 2023. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/jednotna-metodika>

Kováč, P. Metodika ex-ante konzultácií v Slovenskej republike. 2023

Legislatívne pravidlá vlády SR (schválené uznesením vlády SR č. 787/2022.). 2022. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/20580/1>

LP/2022/466 Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a

dopĺňajú niektoré zákony: 4b_analýzy vplyvov na podn. prostredie.2022. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2022-466>Návrh zákona, ktorým sa mení zákon č. 155/1995 Sb., o dôchodovom pojištení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. 2022. Dostupné na: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCDF4DQX/>

Návrh zákona o zbraních a střelivu. 2022. Dostupné na: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCJRBT5UB/>

OECD Regulatory Policy Reviews: Slovak Republic Highlights. 2020. Dostupné na: <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/awf0l9Ar.pdf?csrt=1806309637411081167>

Reforma 1in2out. 2023. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/virtualny-ucet-predkladatelov?csrt=14715129565301594282>

Regulatory Policy Committee: Business Impact Target specific issues: direct versus

indirect impacts. 2019. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/790016/RPC_case_histories_-_direct_and_indirect_impacts__March_2019__1_.pdf

REPORT ON THE INTRODUCTION OF REGULATORY IMPACT ANALYSIS. 2005. Dostupné na: <https://regulatoryreform.com/wp-content/uploads/2015/02/Ireland-results-of-RIA-pilot-english-July-2005.pdf>

Riadne predbežné stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 305/2011. 2011. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2022/183>

STAROŇOVÁ, K. Hodnotenie vplyvov: Impact Assessment v teórii a praxi Slovenska a EÚ. Január 2009

Test MSP. 2023. Dostupné na: <http://lepsiezakony.sk/test-msp/>

UK Internal Market Bill Impact Assessment. Dostupné na: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0177/UK%20Internal%20Market%20Bill%20Impact%20Assessment%2008092020.pdf>

VLACHYNSKY, M. Metodika merania regulačných nákladov. 2023.

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike. 2022. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/566>

Výročná správa Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR na posudzovanie vybraných vplyvov za rok 2018. 2018. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/uploads/files/vyxNJ0Ll.pdf?csrt=3809888376296791847>

9 Príloha

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	

2. Definovanie problému
<i>Uveďte základné problémy, ktoré sú dôvodom vypracovania predkladaného materiálu (dôvody majú presne poukázať na problém, ktorý existuje a je nutné ho predloženým materiálom riešiť).</i>
3. Ciele a výsledný stav
<i>Uveďte hlavné ciele predkladaného materiálu (aký výsledný stav má byť prijatím materiálu dosiahnutý, pričom dosiahnutý stav musí byť odlišný od stavu popísaného v bode 2. Definovanie problému).</i>
4. Dotknuté subjekty
<i>Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny predkladaného materiálu dotknú priamo aj nepriamo:</i>
5. Alternatívne riešenia
<i>Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?</i>
<i>Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.</i>
6. Vykonávacie predpisy
<i>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?</i> ☐ Áno ☐ Nie
<i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i>
7. Transpozícia práva EÚ
<i>Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody.</i>
☐ Nie ☐ Áno
<i>Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:</i>

8. Preskúmanie účelnosti

Uved'te termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.
Uved'te kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☐ Nie
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne

1. Poznámky

V prípade potreby uved'te doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.

Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uved'te skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).

Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.

2. Kontakt na spracovateľa

Uved'te údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

3. Zdroje

Uved'te zdroje (štistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uved'te danú skutočnosť.

4. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č.

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

5. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Riešiteľ:

Mgr. Alexandra Orčíková